

Uw verslaggever bezweert u dat hij het er niet om doet, maar de laatste tijd krijg hij nogal eens iemand op de koffie waarbij je tijdens het gesprek een goed inzicht krijgt in vroegere tijden, zo'n 50 - 60 jaar geleden. Soms wordt hij dan in vertwijfeling gebracht en daarbij vraagt hij zich af, of je wel kunt spreken over "die goeie ouwe tijd". Het gekke, maar ook het goede is, dat de betrokken gast zijn of haar jeugd zelf meestal als een prachttijd beschouwt, ondanks alle beperkingen die door de omstandigheden toen werden opgelegd. Als je zo bent opgevoed als onze gast van vandaag, dan word je vanzelf nederig en bescheiden en dan wil je helemaal niet opvallen. Dat past niet bij de door jou aangeleerde levensstijl.

Ria Thijssen, want daar gaat het deze keer over, is geboren als Ria Janssen Lok in Brakkenstein in Nijmegen als 6de kind, nadat enkele minuten daarvoor het 5de kind bij de familie Janssen Lok het levenslicht had aanschouwd. Ieder jaar kwam er vervolgens nog een kindje bij, nog een keer zelfs twee, totdat het er 15 waren. Haar moeder, en daar zullen we het vaak over hebben, had als eerste kind een doodgeborene gekregen. Wat een verdriet in zo'n jong gezin. Maar later vertelde ze haar dochters wel eens, "als ik geweten had dat er nog 15 zouden komen was mijn verdriet nog wel groot geweest, maar niet zo erbarmelijk als toen".

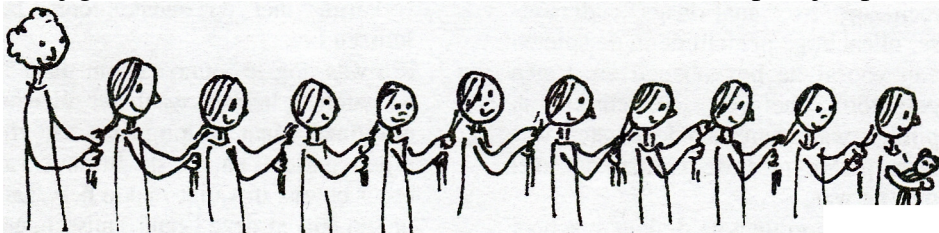
Vader Janssen Lok, geboren in 1908 in Heumen, was na de lagere school als jongeman 'knecht' geworden bij een tuinder in Huissen. Er werd vroeger wat afgefietst, iedere dag op en neer naar het werk. Bij die tuinder werkte in de huishouding een jong meisje, geboren in 1910 in Haalderen bij Bommel; de 'dienstbode' noemde men zo'n meisje vroeger deftig, of zelfs 'de dienstmeid', als je bij een boer of een tuinder terecht kwam. De twee jongelui zochten elkaar op en werden een verliefd stel.

Vader kreeg, nog voordat hij trouwde met zijn Haalderense gediensstige, werk bij de Jezuïeten op het Bergmanianum aan de Houtlaan in Nijmegen. Hij kreeg daar de zorg over een hele grote tuin. Daar kon hij iets meer verdienen en wel een weekloon van 18 gulden in totaal, en hij hoefde niet zo ver meer te fietsen. Toen er in Brakkenstein een huurhuis voor hen vrij kwam trouwde het paar in 1935 en ging daar wonen. Dat was eigenlijk de start van een zwaar maar gelukkig leven.

Zoals gezegd, ieder jaar een kind, en daarbij dus de taak om 10 meisjes en 5 jongens in alle eer en deugd op te voeden. Dat is vader en moeder Janssen Lok wonderwel gelukt, maar het ging niet vanzelf, of misschien toch wél !

Moeder was heel streng katholiek en de katholieke hand was tijdens die opvoeding overal herkenbaar. Na de geboorte van ieder kind moest er een zogenaamde ‘kerkgang’ gedaan worden door de moeder, waarbij gebiecht werd en waarna de vrouw ‘gezuiverd’ was. Ze zat daarbij dan in een soort ‘verdachtenbankje’. Een ritueel, stammend uit het Joodse geloof, waarbij ons nu de haren te berge rijzen. “Laten we het maar in het licht van die tijd zien, anders word je rebels” zegt Ria die na de geboorte van de jongste kinderen in het gezin die verplichte eerste kerkgang van nabij meemaakte. Ondanks de sobere verdiensten van vader konden de kinderen voldoende eten. Achter het huis was een hele diepe tuin, waar het meeste eten vandaan kwam. Aardappelen, groenten, fruit, vlees van een paar varkens en eieren van de kippen. En ook uit de tuin van de Jezuïeten werd nog wel eens wat meegenomen als er teveel groeide voor de paters. Moeder kookte, moeder wekte, moeder verstelde de kleren en moeder poetste het huis. Maar de dag werd nooit begonnen voordat ze eerst om half zeven, vaak samen met vader, naar de vroegmis geweest was in de parochiekerk de kerk van het H. Sacrament in Brakkenstein. De kinderen gingen om acht uur naar de schoolmis en aansluitend begon de school. In de kerk werden de ‘koppen’ geteld, en óh wé als je er niet was....

De meeste dochters droegen vlechten en voor de kerk begon werden ze op een rij gezet en deden ze elkaars haar. Dat, levert een mooi plaatje op !

Omdat hij daar weer iets meer verdienen kon, ging vader na verloop van tijd naar de Urselinen van Mater Dei. Die hadden een nog grotere tuin. In de vakanties, als de gegoede kostschoolmeisjes naar huis waren, mochten de kinderen Janssen Lok mee naar de tuinen en daarbij werden ze verwend door de nonnen. Omdat ze meehielpen in de tuin mochten ze er ook blijven eten. Vaak ook vermaakten ze zich in de gymnastiekzaal van de

bijbehorende school. Dat waren bijna feestelijke dagen in hun vakantie. Verder kwamen ze ook niet. Moeder had in die vakanties de handen vol aan het inmaken voor de winter van alle fruit en groenten die ze mee mochten nemen. Het is nog verbazingwekkend dat er maar één meisje ‘roeping’ kreeg om ook non te worden, wel bij een andere orde. Voor de Urselinen waren ze waarschijnlijk niet deftig genoeg ! .

Het ‘nonnetje’ in de familie haakte overigens na verloop van tijd af en is nu een gelukkige, huismoeder met een man en drie kinderen.

Toen de kinderen Janssen Lok nog klein waren gingen ze allemaal op zaterdagmiddag in de teil. De bakker had de gewoonte om op zaterdagmiddag bij de familie langs te komen als laatste klant. Het overgebleven brood van die week werd dan meestal voor niets achter gelaten. In ruil daarvoor kreeg hij een kopje koffie en dan bleef hij een uurtje ‘plakken’ en praten. Tijdens het praten en de koffie werden de kinderen één voor één door vader gewassen. Toen die meiden wat groter werden begonnen ze vanzelf een hekel te krijgen aan de nieuwsgierige ogen van die bakker tijdens hun wasbeurten. Maar ja, een aantal broden voor niks kwam toch ook goed van pas. Ria herinnert zich dat als een heus dilemma ! Uiteindelijk overwon het natuurlijke schaamtegevoel en ondanks het feit dat de bakker niet meer als ‘toeschouwer’ optrad kwam er toch brood op de plank.

De vrije tijd werd veel rondom en in huis doorgebracht, in de tuin of op de straat. Wél mochten ze lid worden van de Kabouters of de Welpen.

Moeder was een goede organisator, streng en rechtvaardig.

Iedere jarige kreeg haar aandacht. Zo’n dag begon met een beschuitje en een versierd kopje bij het ontbijt.

Als er wat te vieren viel werd dat gedaan. Veel alcohol kwam daar dan niet aan te pas, maar extra limonade was er altijd. Op hoogtijdagen stonden er eigen gemeste haantjes op het menu.

Onze Ria heeft ten tijde van haar lagere school nog eens 11 weken in het ziekenhuis gelegen met een middenoorontsteking. Als geneesmiddel werd toen nog tweemaal daags ‘ouderwetse’ olieachtige penicilline in de spieren van vooral de bovenbenen en armen gespoten, hetgeen verschrikkelijk pijnlijk was. Aan haar ledematen was geen plekje meer te vinden dat niet pijnlijk was.

De meisjes gingen na de lagere school nog twee jaar naar het VGLO om o.a. wat huishoudelijke vakken te leren. Omdat ze pas op 17½ jarige leeftijd mochten beginnen aan de opleiding 'gezinsverzorgster', wat ze allemaal graag wilder, gingen ze al meteen na de school, op 13 jarige leeftijd, aan het werk in verschillende gezinnen in de buurt. En daar bleef vaak het vuile en zware werk voor die jonge meisjes liggen.

Veel zusjes en ook Ria gingen daarna naar de opleiding gezinsverzorgster aan de Oranjesingel. Eerst een half jaar intern. Overdag al vaak het praktische werk, bij allerlei gezinnen in nood.

Het moet een mooi gezicht geweest zijn als zo'n 6 zusjes Janssen Lok, 's morgens al vroeg, in colonne, allemaal met een wit schortje en een wit kapje op, op de fiets naar hun werk reden om mensen te helpen. Vader moest er de schuur voor uitbreiden om al die fietsen te herbergen.

De broers werkten in diverse sectoren van onze maatschappij. Van bedrijfsleven tot verpleging, van douane tot timmerman. Zo leverden die grote gezinnen hun arbeidskrachten aan de gemeenschap.

Op een dag kwam er een jongeman uit Cuijk op een brommer zo maar even langs in Brakkenstein. Hij had er lucht van gekregen dat er een gezin woonde met een heleboel dochters. Zijn zus Anny had hem dat verteld. Die had verkering met de oudste zoon, Jan Janssen Lok_

Ria was nog te 'onnozel' om maar in de gaten te hebben waar het allemaal om ging. Maar de jongeman had zijn pijlen gericht en op de bruiloft van broer en zus in Cuijk raakte het 'aan' tussen Ria en deze Louis Thijssen, een bekende binnen de voetbalwereld van JvC. Louis werkte aanvankelijk op drukkerij van Lindert. Na een baan in Nijmegen heeft hij later 25 jaar gewerkt bij FAH in Katwijk. De 'baas' daar, Guus Moes, zat samen met Louis bij JvC. Zo gaat dat vaak. Omdat hij zich zo verdienstelijk maakte bij de voetbalclub kreeg hij verder ook nog eens wat voorrang bij het huren van een huis in de Aleidastraat en dus zijn ze in '65 getrouwd. Ze kregen twee dochters, die nu getrouwd zijn en in Millingen en Overloon wonen. Deze maakten hen tot opa en oma van 6 kleinkinderen, 3 meisjes en 3 jongens. Vader Janssen Lok is té jong op 62 jarige leeftijd gestorven. Maar moeder is, na een leven vol zorgzaamheid en inspanningen, toch 81 jaar geworden, als oma van 36 kleinkinderen en diverse achterkleinkinderen. Ze zei wel eens tegen haar kinderen die vaak al jong getrouwd waren: "Doe maar rustig aan, ik hoef niet zoveel kleinkinderen. Er is nog tijd

genoeg en er zullen er toch wel genoeg komen”. Een sterke vrouw die het leven kende !

Toen Ria naar Cuijk kwam werd ze al gauw door haar schoonzusje meegetroond naar het dameskoor in de Jozefparochie. Eigenlijk ging ze dus ‘vreemd’ maar later verhuisden de Thijssens naar de Rozenobel en toen woonde ze wél in de parochie. Het toenmalige dameskoor werd uitgebreid met een flink aantal heren en heette vanaf dat moment de Jozef Cantorij.

Het dameskoor bleef ook bestaan en Ria is haar leven lang lid geweest van deze beide koren. Van het dameskoor is ze zelfs al jarenlang de voorzitter. Ze vindt het verschrikkelijk dat de koren geen aanvulling krijgen. Ook van Crescendo komt er niemand door naar de wat oudere koren. Dat kun je ze ook niet kwalijk nemen. De muziek is toch van een heel ander genre. Over de jeugd gesproken, de jongste dochter Sanneke is een en al muziek. Dat heeft ze natuurlijk niet van vreemden. Ze zingt o.a. in een klein kerkkoortje in Overloon.

Door haar jeugd en de genen is Ria een rustige evenwichtige vrouw geworden. Met het hele grote gezin komen ze nog minstens één keer per jaar voltallig bij elkaar. En dan blijkt dat ze het allemaal goed gedaan hebben. Jammer dat er al tussenuit gevallen zijn.

Ria kan nog jaren zingen, al is ze wel van de sopranen naar de alten verhuisd. Zij hoopt, en wij hopen dat mét haar, dat ze het nog lang volhoudt in onze parochie. Het moge je goed gaan!

Deze pdf-versie is gemaakt door Peter Broekmans.